

Asia: VN/8392/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 a § Maksun periminen / Uttag av avgif

-

2 b § Päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta / Beslut om avgift som bestäms enligt betalningsförmågan

-

3 § Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu / Avgift för oanvänd service

Pykälässä määritelty mahdollisuus tiettyjen edellytysten täytyessä periä sakkomaksu käyttämättä jätetystä palvelusta ei huomioi kuntoutuksen kaikkia toteuttamistapoja. Pykälän mukaan vain varatusta vastaanottoajasta tai asianomaiseen yksikköön varatusta ajasta voisi periä sakkomaksun. Toimintaterapia toteutuu kuitenkin myös asiakkaiden toimintaympäristöissä, esimerkiksi koti-, koulu-, päiväkoti- tai asiointikäynteinä. Myös asiakkaan toimintaympäristöön sovitusta, käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta tulee voida periä sakkomaksu ja tämä tulee selkeästi määritellä lakitekstissä.

Toimintaterapeuttiliitto esittää 3 § 1 momenttia tarkennettavaksi seuraavalla tavalla: ”Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan tai asiakkaan toimintaympäristössä toteutuvan ajan terveydenhuollon palveluihin tai - - - jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle, asianomaiseen yksikköön tai toimintaympäristössä toteutettavaksi varattuun palveluun - - -”

5 § Maksuttomat terveystalvelut / Avgiftsfria hälsovårdstjänster

Lakiesityksessä maksuttomien ja maksullisten terapiapalveluiden raja jää tulkinnanvaraiseksi. 5 § 1 kohdan mukaan terveydenhuoltolain 29 §:n perusteella järjestetty lääkinnällinen kuntoutus on maksutonta, mutta 5 § 1 kohdan c kohdan mukaan maksun voi periä terveydenhuollon

ammattihenkilön antamasta toimintaterapiasta. Esityksessä tulee tarkemmin määritellä, millä perusteella terveydenhuollon ammattihenkilön toteuttama käynti on maksullinen ja maksuton tai vaihtoehtoisesti selkeästi määritellä kaikki terveydenhuoltolain 29 § mukaiset lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut maksuttomiksi.

Esityksessä jää huomioimatta toimintaterapeutin toteuttama kotikuntoutus sekä sen maksuttomuus tai maksullisuus. Kotikuntoutuksen asiakasmaksukäytännöt aiheuttavat nykyisin merkittäviä tulkintaongelmia ja vaihtelevia käytäntöjä eri kunnissa. Käytännöt vaihtelevat esimerkiksi sen vuoksi, että kotikuntoutuksen, kotihoidon ja lääkinnällisen kuntoutuksen välinen ero ei ole selkeä. Kotikuntoutuksen henkilöstö kuuluu tällä hetkellä eri kunnissa hallinnollisesti vaihtelevasti esimerkiksi kotihoitoon tai lääkinnälliseen kuntoutukseen. Kotikuntoutuksen piirissä toteutuva toimintaterapia on toisissa kunnissa maksullista, toisissa maksutonta. Asiakkaat myös tekevät valintoja kotikuntoutuksen ja kotihoidon välillä siten, että saavat toimintaterapiapalvelun maksuttomana. Tässä ns. palvelushoppailussa asiakas ei välttämättä saa kuntoutumisensa ja hoitonsa kannalta tarkoituksenmukaista palvelua. Toimintaterapeuttiliitto pyytää tarkentamaan sitä, voiko kotikuntoutuksesta periä asiakasmaksuja vai ei.

Esityksessä hoitajavastaanottoja esitetään maksuttomiksi. Esityksessä on huomioitava, että myös toimintaterapeutit toteuttavat tällä hetkellä vastaavia, ilman lääkärin lähetettä toteutuvia palveluita. Nämä on esityksessä otettava tarkasteluun ja ne tulee määritellä asiakasmaksujen suhteen vastaavalla tavalla kuin hoitajavastaanotot.

Terapiat nähdään lakiesityksessä vastaanotoilla tai terveydenhuollon yksiköissä tapahtuviksi, vaikka tosiasiaa ne toteutuvat myös asiakkaan toimintaympäristöissä kuten koti-, koulu- ja päiväkotikäynteinä. Tällä hetkellä tämä aiheuttaa kunnissa tulkinnanvaraisuutta, sillä osassa kunnista kotikäynteinä toteutuva toimintaterapia on asiakkaalle aina maksullista, osassa kunnista taas palvelun sisältö määrittää palvelun maksullisuuden. Lakiesityksessä tulee selkeästi määritellä, että asiakkaan toimintaympäristöissä tapahtuvien terapioiden maksullisuus/maksuttomuus määrittyy samaan tapaan kuin vastaanotolla tapahtuvien palveluiden.

Esityksessä tulee kiinnittää huomiota myös apuvälinepalvelun maksullisuuden/maksuttomuuden määrittelyyn, sillä tämä jää nykyisessä esityksessä huomioimatta.

6 a § Maksukatto / Avgiftstak

-

7 b § Palvelun pitkäaikaisuus / Servicens långvariga karaktär

-

7 c § Pitkääikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkääikaisen perhehoidon ja pitkääikaisen laitoshoidon maksu / Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

-

10 b § Pitkääikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkääikaisesta perhehoidosta ja pitkääikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och för långvarig sluten vård

-

10 c § Tuloista tehtävät vähennykset pitkääikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkääikaisessa perhehoidossa ja pitkääikaisessa laitoshoidossa / Avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

-

10 d § Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkääikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkääikaisessa perhehoidossa / Särskilda avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig familjevård

-

10 e § Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkääikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu / Avgift för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

-

10 f § Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkääikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

-

10 g § Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa sekä pitkääikaisessa asumispalvelussa / Avdrag från inkomsterna för fortgående och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

-

10 h § Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut / Stödtjänster och tjänster i samband med boendeservice

-

10 i § Laskennallinen metsätulo / Kalkylerad inkomst av skog

-

10 j § Maksun määrääminen ja tarkistaminen / Bestämmande och justering av avgift

-

10 k § *Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun / Hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften*

-

11 § *Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen / Nedsättning och eftergift av avgift*

-

13 § *Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu / Avgift av dem som inte är bosatta i Finland*

-

14 § *Tulojen, korvausten tai saamisten periminen kunnalle tai kuntayhtymälle / Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller samkommunen*

-

14 a § *Viranomaisten tiedonsaantioikeus / Myndigheternas rätt att få upplysningar*

-

15 § *Muutoksenhaku / Ändringssökande*

-

Voimaantulo (alustava voimaantuloajankohta 1.1.2021) Ikraftträdande

-

Holmberg Kristina
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry

Drushinin Mirella
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry